

*Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia
serdeczne życzenia zdrowia,
radości i szczęścia oraz sukcesów
w realizacji planów zawodowych
i powodzenia w życiu osobistym
w nadchodzącym Nowym Roku*

składa

dr Iwona Wieczorek

Dyrektor

Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego

Szanowni Państwo,

dobiega końca niezwykle pracowity dla Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego rok 2016, w którym nasze wsparcie otrzymało ponad 1700 jednostek samorządu terytorialnego.

Samorządy każdego dnia borykają się z codziennymi problemami, jednak mimo to ich działania przekładają się na wielopłaszczyznowy rozwój lokalny. Odpowiadając na potrzeby samorządowców NIST był organizatorem ponad 30 bezpłatnych konferencji, szkoleń i warsztatów o zróżnicowanej tematyce, w których udział wzięło ponad 2100 słuchaczy z terenu całej Polski. Tematyka szkoleń obejmowała między innymi: „Praktyczne aspekty tworzenia CUW”, „Podatek VAT w jednostkach samorządu terytorialnego”, „Tworzenie regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie”, „Nowe rozwiązania i możliwości wprowadzone przez ustawę krajobrazową”, „Pomoc publiczna w pracy urzędnika samorządowego”, „Jak stworzyć dobry statut jst?”, „Prawo zamówień publicznych”.

Oddaliśmy w Państwa ręce publikacje, ekspertyzy, opinie prawne, raporty badawcze oraz narzędzia diagnostyczne dotyczące funkcjonowania jst. Aktywnie uczestniczyliśmy również w przedsięwzięciach organizowanych przez inne podmioty działające w obszarze samorządności terytorialnej. Ponadto Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego inicjował kontakty ze środowiskiem naukowym i samorządowym czego rezultatem jest nawiązana współpraca ze szkołami wyższymi, korporacjami samorządowymi, stowarzyszeniami czy wydawnictwami.

Wsparcie samorządu w zakresie zarządzania jakością oraz budowy e-administracji i społeczeństwa obywatelskiego realizowane jest przez NIST poprzez kontynuację działań zapewniających trwałość efektów dwóch projektów systemowych, które w poprzedniej perspektywie finansowej realizowane były przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji ze środków Unii Europejskiej.

Jestem głęboko przekonana, że zintegrowane i kompleksowe działania

realizowane przez NIST przyczyniają się do wzmocnienia potencjału instytucjonalnego i wzrostu skuteczności administracji publicznej w Polsce.

dr Iwona Wieczorek
Dyrektor Narodowego Instytutu
Samorządu Terytorialnego

prof. nadzw. dr hab. Marcin Szewczak

Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych zlecił przygotowanie raportu nt. „Współpraca międzynarodowa miast polskich”. Autorami raportu są: prof. nadzw. dr hab. Marcin Szewczak, dr Małgorzata Ganczar, mgr Paulina Jaszczuk.

Głównym celem przygotowywanego raportu było przeprowadzenie analizy potencjału samorządów miejskich w zakresie realizowania współpracy międzynarodowej. Proces realizowania współpracy międzynarodowej przez jednostki samorządu terytorialnego od początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku stanowi ważny element funkcjonowania polskiej administracji samorządowej. Systematyczny rozwój polityki miejskiej Unii Europejskiej sprawia, że zagadnienia związane z rozwojem miast europejskich stają się jednym z głównych filarów dbania o spójność terytorialną Unii Europejskiej. W miastach zamieszkuje 70% obywateli Unii Europejskiej. Rozwój współpracy międzynarodowej między miastami staje się więc nie tyle skromnym dodatkiem, a jednym z podstawowych elementów rozwoju. Zagadnienie współpracy międzynarodowej jednostek samorządowych nie jest głównym zadaniem samorządów wynikającym

z dyspozycji ustawowych, dlatego też bardzo często sprawy z nią związane „znikają” w codziennej realizacji zadań podstawowych. Z drugiej strony dynamicznie zmieniająca się sytuacja polityczno-gospodarcza również wpływa na kształt i oblicze realizowanej współpracy międzynarodowej miast.

W ramach przygotowania raportu przeprowadzone zostały badania ankietowe, zorientowane na aspekty dotyczące realizacji współpracy międzynarodowej przez miasta polskie. Podkreślić należy, że do chwili obecnej nie przeprowadzone zostały żadne inne kompleksowe badania obejmujące omawiane zagadnienie. Do wzięcia udziału w badaniach wytypowano grupę miast spełniających określone kryteria i reprezentujące wszystkie województwa. Celem przeprowadzonych badań było zbadanie stanu realizowanej współpracy międzynarodowej przez samorządy miejskie. Wyniki dały diagnozę wykazującą liczne obszary, których wzmocnienie lub naprawa jest niezbędne, aby prowadzona współpraca międzynarodowa przynosiła jak największe efekty. Obszary te są ważne i atrakcyjne z jednej strony dla samorządów miejskich, z drugiej zaś dla państwa polskiego. Zmieniające się bowiem otoczenie polityczno-gospodarcze Polski, wpływa na zwiększenie roli i znaczenia tak zwanej dyplomacji samorządowej. Rola dyplomacji samorządowej będzie wzrastała z uwagi na nieuchronny proces decentralizacji polityki zagranicznej naszego państwa, a także przemiany zachodzące zarówno na obszarze Unii Europejskiej jak i w jej bliskim i dalszym otoczeniu. Procesy integracyjne między miastami z różnych państw stają się fundamentem nowoczesnej dyplomacji. Przeprowadzone przez autorów publikacji badania potwierdzają brak wzajemnych relacji między samorządami miejskimi a podmiotami odpowiedzialnymi za realizację polityki zagranicznej w sferze rządowej. Dużą pomocą w dziedzinie upowszechnienia współpracy między-

narodowej samorządów miejskich byłoby stworzenie wspólnego obszaru działania jednostek samorządowych z administracją rządową. Ważnym czynnikiem będzie umiejętne wykorzystanie przeprowadzonych wyników badań i wkomponowanie w całościowy system.

Rezultatem płynącym z dokonanej analizy realizowanej współpracy międzynarodowej miast polskich są zaproponowane w raporcie liczne rekomendacje i wnioski końcowe, które zwiększyłyby efektywność działań podejmowanych w obszarze modelu współpracy międzynarodowej miast polskich. Wnioski winny stanowić podstawę do przeprowadzenia konkretnych zmian w obszarze realizowania współpracy międzynarodowej przez samorządy miejskie. Zmiany powinny dotyczyć wszystkich szczebli jednostek samorządowych.

Raport wskazuje na konieczność gruntownych zmian w procesie realizowania współpracy międzynarodowej przez miasta polskie. O ile miasta wojewódzkie, dysponujące większymi możliwościami finansowymi i organizacyjnymi radzą sobie z różnorodnymi trudnościami, o tyle mniejsze miasta nie są w stanie bez wsparcia i pomocy w sposób efektywny i rozwojowy realizować współpracy międzynarodowej. Ponadto dyplomacja samorządowa winna być silnym wsparciem dla podmiotów odpowiedzialnych za krajową politykę zagraniczną. Decentralizacja polityki zagranicznej z pewnością w pozytywny sposób wpłynie na jej kształt i efekty.

Przedstawione rekomendacje mogą być jednymi z kluczowych w procesie opracowania modelu samorządowej współpracy międzynarodowej. Wyrażamy przekonanie, że prawidłowe wykorzystanie potencjału polskich samorządów, w tym samorządów miejskich w obszarze współpracy międzynarodowej jest jednym z kluczowych elementów zbudowania silnej, zrównoważonej koncepcji rozwoju Polski.

W dniach 21-22 listopada 2016 r. w Uniejowie odbyła się konferencja pt. „WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA MIAST POLSKICH ORAZ PRAWNE ASPEKTY NADZORU NAD JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO”, której organizatorem było Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Narodowym Instytutem Samorządu Terytorialnego.

Konferencję otworzyli: Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Pan Minister Sebastian Chwałek, Wojewoda Łodzi, prof. dr hab. Zbigniew Rau oraz Dyrektor Narodowego Instytutu Samorządu Pani dr Iwona Wieczorek.

Wydarzenie uświetnili swoją obecnością:

Wojewoda Dolnośląski, Pan Paweł Hreniak, Wojewoda Mazowiecki, Pan Zdzisław Sipiera, Wojewoda, Śląski Pan Jarosław Wieczorek, Wojewoda Świętokrzyski, Pani Agata Wojtyszek a także Burmistrz Uniejowa, Pan Józef Kaczmarek wraz ze swoim zastępcą Panem

Piotrem Majerem, Burmistrz Tomaszowa Lubelskiego, Pan Wojciech Żukowski oraz Burmistrz Supraśla, Pan dr Radosław Dobrowolski.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji reprezentowali: Dyrektor Generalny, Pan Andrzej Jarema, Dyrektor Departamentu Administracji Publicznej, Pan Grzegorz Ziomek wraz z zastępcą Panem dr Marcinem Mazurykiem.

Sesja plenarna pierwszego dnia poświęcona została współpracy międzynarodowej miast polskich, w ramach której prof. dr hab. Marcin Szewczak przedstawił raport z wyników badań. W dyskusji udział wzięli praktycy – samorządowcy wchodzący w skład panelu ekspertów w składzie: Władysław Ortyl – Marszałek Województwa Podkarpackiego, Marcin Pluta – Wiceprezes Związku Miast Polskich, Burmistrz Brzezina, Rudolf Borusiewicz – Dyrektor Biura Związku Powiatów Polskich, Józef Kaczmarek – Burmistrz Uniejowa, Wojciech Żukowski - Burmistrz Toma-

szowa Lubelskiego oraz dr Radosław Dobrowolski – Burmistrz Supraśla.

Dyskusji podana została również kwestia zasad współpracy wojewody z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacja nadzoru prawnego. Moderatorami dyskusji byli: dr Marcin Mauzyk oraz Wojciech Żukowski.

W drugim dniu konferencji skupiono się na kwestiach obejmujących praktyczne aspekty nadzoru nad jednostkami samorządu terytorialnego. W dyskusji, której moderatorami byli: Pan Grzegorz Ziomek -Dyrektor Departamentu Administracji Publicznej oraz Pan Ireneusz Krześnicki – Dyrektor Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi wzięli udział przedstawiciele Wydziałów Prawnych, Nadzoru i Kontroli Urzędów Wojewódzkich.

Spotkanie tak wielu praktyków stanowiło doskonałą okazję do wspólnej dyskusji oraz wymiany doświadczeń.

Konferencja „WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA MIAST POLSKICH ORAZ PRAWNE ASPEKTY NADZORU NAD JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO”, Uniejów 21-22 listopada 2016 r.

W III kwartale 2016 r. Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego przejął zadania realizowane wcześniej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, których celem jest wzrost jakości usług publicznych świadczonych przez urzędy jednostek samorządu terytorialnego oraz poprawa jakości polityk i programów o zasięgu regionalnym i lokalnym. Jednym z obszarów wsparcia realizowanych przez Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego jest kreowanie i propagowanie dobrych standardów w zakresie zarządzania jakością w samorządzie terytorialnym oraz realizacja programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Przykładem takiego działania może być doskonalenie organizacji publicznych poprzez samoocenę.

Wspólna Metoda Oceny (Common Assessment Framework – CAF) to narzędzie kompleksowego zarządzania jakością, przeznaczone dla sektora publicznego, zainspirowane Modelem Doskonalenia Europejskiej Fundacji Zarządzania Jakością (EFQM). Opiera się on na założeniu, że doskonalenie wyników organizacji osiągane jest poprzez przywództwo ukierunkowane na strategię i planowanie, pracowników, partnerstwo, zasoby i procesy.

CAF, jako całościowe i wszechstronne podejście do analizy działalności organizacji, jest sposobem spojrzenia na nią pod różnymi kątami w tym samym czasie. Dotychczas w ramach realizacji projektu przygotowano jednostki samorządu terytorialnego do stosowania Wspólnej Metody Oceny (CAF) w procesie mierzenia potencjału i dokonania poprzez szkolenia pracowników i pomoc doradczą. W urzędach administracji samorządowej, które przystąpiły do wdrożenia CAF przeprowadzone zostały diagnozy poziomu rozwoju instytucjonalnego, jakości tworzonego prawa, potrzeb szkoleniowych kadry oraz określone zostały minimalne standardy obsługi klientów. Opracowano również modele profili kompetencyjnych dla wybranych stanowisk kadr administracji samorządowej.

Mając na uwadze, iż Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego realizować będzie działania mające na celu zarówno popularyzację metody, jak i prowadzenie procesu poświadczania zastosowania Wspólnej Metody Oceny (CAF) wśród jednostek samorządu terytorialnego, przedstawiciele Instytutu wzięli udział w spotkaniach ekspertów ds. Wspólnej Metody Oceny CAF, organizowanych w ramach

prezydencji słowackiej w Bratysławie w dniach 30.11.2016-01.12.2016. NIST uczestniczył w spotkaniu krajowych korespondentów CAF (29.11) oraz 7. Konferencji Użytkowników CAF, w tym prowadzenie sesji warsztatowej „Communication as a driver for change”.

W konferencji wzięło udział około 200 przedstawicieli urzędów z całej Europy, którzy mieli okazję podzielić się doświadczeniami związanymi ze stosowaniem samooceny organizacji według CAF (ang. Common Assessment Framework – CAF). Poświadczenie jakości stosowania CAF skutkuje szeregiem korzyści dla organizacji samorządowych w postaci pozytywnego wpływu na jakość procesów zachodzących w samych organizacjach oraz rozwój umiejętności zarządczych.

Obecnie Instytut przygotował aktualizację dokumentów składających się na procedurę poświadczania stosowania metody. Ponadto w 2017 r. NIST planuje organizację cyklu spotkań dotyczących popularyzacji metody. Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego będzie realizował poświadczenie jakości zastosowania systemu CAF dla jednostek samorządu terytorialnego.

